

تیغ دلارزدایی در دست کاخ سفید!

سیاست تحریم‌های امریکا منجر به افول هژمونی دلار شده است

با وجود اینکه هنوز هم دلار بزرگ‌ترین ارز ذخیره جهان است، اما استفاده امریکا از آن به عنوان یک سلاح مالی، باعث تسریع حرکت بسیاری از کشورها برای تنوع بخشیدن کاهش وابستگی به سیستم مالی و پولی نظام سلطه که اکنون تا حد زیادی تحت نظارت نهادهای مالی و پولی غربی و امریکاست تنها از مسیر کاهش وابستگی به دلار صورت خواهد پذیرفت.

آنچه دیگر کشورها را به نظام پولی غرب به ویژه امریکا وابسته می‌کند، استفاده از دلار است. به عبارت دیگر زمانی که یک کشور بخواهد از ارز دیگری (روز واسط) برای تجارت خود استفاده کند، به نظام مالی آن کشور نیازمند می‌شود. وقتی این نیازمندی شدت پیدا کند، به وابستگی تبدیل خواهد شد و بستری مناسب برای اعمال فشار برای رسیدن به اهداف مدنظر کشورهای سلطه گر نیز خواهد بود. هر چه میزان استفاده از دلار در تجارت جهانی و معاملات اقتصادی میان کشورها بیشتر باشد، بانک‌های جهان نیاز بیشتری به تعامل با نظام مالی امریکا خواهند داشت و در نتیجه امریکا توانایی بیشتری برای استفاده از سلاح پولی خواهد داشت. در مقابل هر چه میزان تقاضا و استفاده از دلار کاهش یابد، اقتدار پولی ظاهری امریکا نیز در سطح جهان کاهش خواهد یافت.

➤ **روند صعودی**

روند کاهش وابستگی کشورها به دلار در سال‌های اخیر سیری صعودی گرفته است. کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا از جمله روسیه، دلار امریکا را از تمامی مبادلات مالی و تجاری خود کنار می‌گذارند. به ویژه با تحریم‌های ایالات‌متحده علیه روسیه در یک سال گذشته، یعنی پس از آغاز جنگ اوکراین، حرکت برخی کشورها برای کاهش اتکا به دلار شتاب گرفته، ضمن اینکه کشورهایی مانند چین، هند و ترکیه که مایل به مشارکت در تحریم روسیه نیستند، رویکرد استفاده از ارزهای ملی در معاملات با مسکو را در پیش گرفته‌اند. «لوپرا نابولینا» رئیس بانک مرکزی روسیه یکی از دلایل حرکت به سوی دلارزدایی از اقتصاد کشورش را تحریم‌ها دانسته و گفته است: «فضای جهانی در حال تغییر است. به تدریج داریم به سمت یک نظام پولی چند ارزی در دنیا حرکت می‌کنیم.»
سا توجه به اینکه اکنون بخش اعظم تجارت جهانی با دلار انجام می‌شود، واشنگتن از این امر به منزله اهرم فشاری برای اعمال ضربه به کشورهای رقیب و دشمن خود استفاده می‌کند. در واقع استفاده ابزاری امریکا از دلار همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین انتقادهای به نظام پولی و مالی بین‌المللی کنونی مطرح بوده است، به همین دلیل روسیه و چین در کنار هند برای کاهش آسیب‌پذیری خود چند سال است اقدامات متعددی را برای کاهش وابستگی به دلار صورت داده‌اند تا به این ترتیب با کنش‌های خصمانه امریکا مقابله کنند. با اعلام استفاده کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا از ارزهای غیر از دلار برای مبادلات تجاری، گام مهم دیگری در راستای دلارزدایی از مالیه و اقتصاد جهانی برداشته شده و دو کشور مهم گروه ۲۰ یعنی برزیل و چین که جزو اقتصادهای نوظهور و از اعضای امریکا محسوب می‌شوند نیز گام مشابهی برداشته‌اند.

➤ **توافق برزیل و چین**

دولت‌های برزیل و چین اواخر مارس ۲۰۲۳ از توافقی خبر دادند که به موجب آن دلار امریکا از مبادلات تجاری میان دو کشور کنار گذاشته

از طرف دیگر

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

در حالی که

➤ **گسترش بریکس با جایگزینی دلار**

۱۹ کشور جهان در حالی نسبت به پیوستن به گروه بریکس ابراز تمایل کرده‌اند که این گروه به عنوان نهاد بین‌المللی جدید، در پی گسترش همکاری مالی و اقتصادی بین اعضا و تغییراتی در ساختارهای بین‌المللی به ویژه مبادلات جهانی و مقابله با ادامه سلطه دلار در تجارت بین‌الملل است. آنبیل سسو کلال، نماینده آفریقای جنوبی در عریستان، ایران، ازبکستان، امارات، الجزایر، مصر و اندونزی می‌گوید: آن مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. در حال حاضر پنج کشور یعنی روسیه، چین، آفریقای جنوبی، برزیل و هند عضو بریکس هستند. این گروه که در سال ۲۰۰۹ پایه‌گذاری شده از نظر جمعیتی بیش از ۴۱درصد از جمعیت جهان و بیش از ۲۸درصد تولید ناخالص جهانی را شامل می‌شود. هدف از تشکیل بریکس تقویت روابط تجاری و

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

نیز ضربه مهمی وارد کند.

شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۲۲ شوال ۱۴۴۴ |

درد

جنگ اوکراین و اعمال تحریم‌های گسترده واشنگتن علیه روسیه عملاً عزم کشورها را برای مقابله با سلطه دلار در تجارت بیشتر کرده تا جایی که وزیر خزانه‌داری امریکا هشدار داده است تحریم‌های مالی مرتبط با نقش دلار خطر تضعیف هژمونی جهانی دلار را به دنبال دارد

جنگ اوکراین و اعمال تحریم‌های گسترده واشنگتن علیه روسیه عملاً عزم کشورها را برای مقابله با سلطه دلار در تجارت بیشتر کرده و موجب مشارکت اقتصادی ملی بین کشورهای عضو ایجاد کرده و موجب مشارکت اقتصادی

یابد و تضمین سرمایه‌گذاری‌های خارجی شده است. موضوع جایگزینی ارزهای دیگری به جای دلار در مبادلات به ویژه طی سال‌های اخیر و با اعمال تحریم‌های اقتصادی از سوی امریکا و متحدان غربی‌اش علیه کشورهایی که در راستای سیاست و خواست واشنگتن گام بر نمی‌دارند، جدی‌تر شده است. به ویژه طی یک سال اخیر در پی جنگ اوکراین و اعمال تحریم‌های گسترده علیه روسیه از سوی واشنگتن عملاً عزم کشورهای عضو برای مقابله با سلطه دلار در تجارت بیشتر شده است. امریکا همواره در راستای

سیاست‌های یکجانبه‌گرایانه خود، دلار را دستاویزی برای اعمال

فشار بر کشورهای مخالف واشنگتن قرار داده؛ موضوعی که بیش

از پیش به ارزش دلار آسیب زده است. چنانکه «جانت پلن» وزیر

خزانه‌داری امریکا هشدار داده هنگامی که امریکا از تحریم‌های

مالی مرتبط با نقش دلار استفاده می‌کند، این خطر وجود دارد که

این اقدام به مرور باعث تضعیف هژمونی جهانی دلار شود. در حال

حاضر برخی از معاملات اعضای بریکس از جمله روسیه و چین در

اساس یوان صورت می‌گیرد. همچنین اعضای این گروه استفاده از

ارز دیجیتال جدیدی را در برنامه دارند. در این راستا آرتزانتین اعلام

کرده است در مبادلات با چین از یوان استفاده خواهد بیش از پیش

ماسا، وزیر اقتصاد آرتزانتین گفت: استفاده از یوان در مبادلات با

چین باعث خواهد شد آرتزانتین آزادی عمل بیشتری داشته باشد. با

گسترش بریکس و افزایش همکاری‌های مالی میان کشورهای عضو

آن، به نظر می‌رسد جایگاه دلار در مبادلات جهانی بیش از پیش

تضعیف شود و از سوی دیگر روی آوری به استفاده از ارزهای جدید

در مبادلات تجاری افزایش یابد؛ موضوعی که برای امریکا به شدت

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

نگران‌کننده خواهد بود.

مقام‌های چینی در گفت‌وگوها و تماس‌های خود،

اغلب عبارتی را از شی چینینگ، رهبر این کشور

نقل می‌کنند که به «دگرگونی‌های بی‌سابقه در یک

قرن گذشته» اشاره دارد. به نظر نمی‌رسد این یک

عبارت تبلیغاتی باشد، بلکه بیشتر به یک بیان ساده

از دگرش‌های گسترده در نظم جهانی شباهت دارد.

این چرخش که چندین سال است به جریان افتاده،

در حال حاضر در خاورمیانه، شکل آشکارتری دارد؛

منطقه‌ای که ایالات‌متحده در قرن ۲۱ منابع زیادی